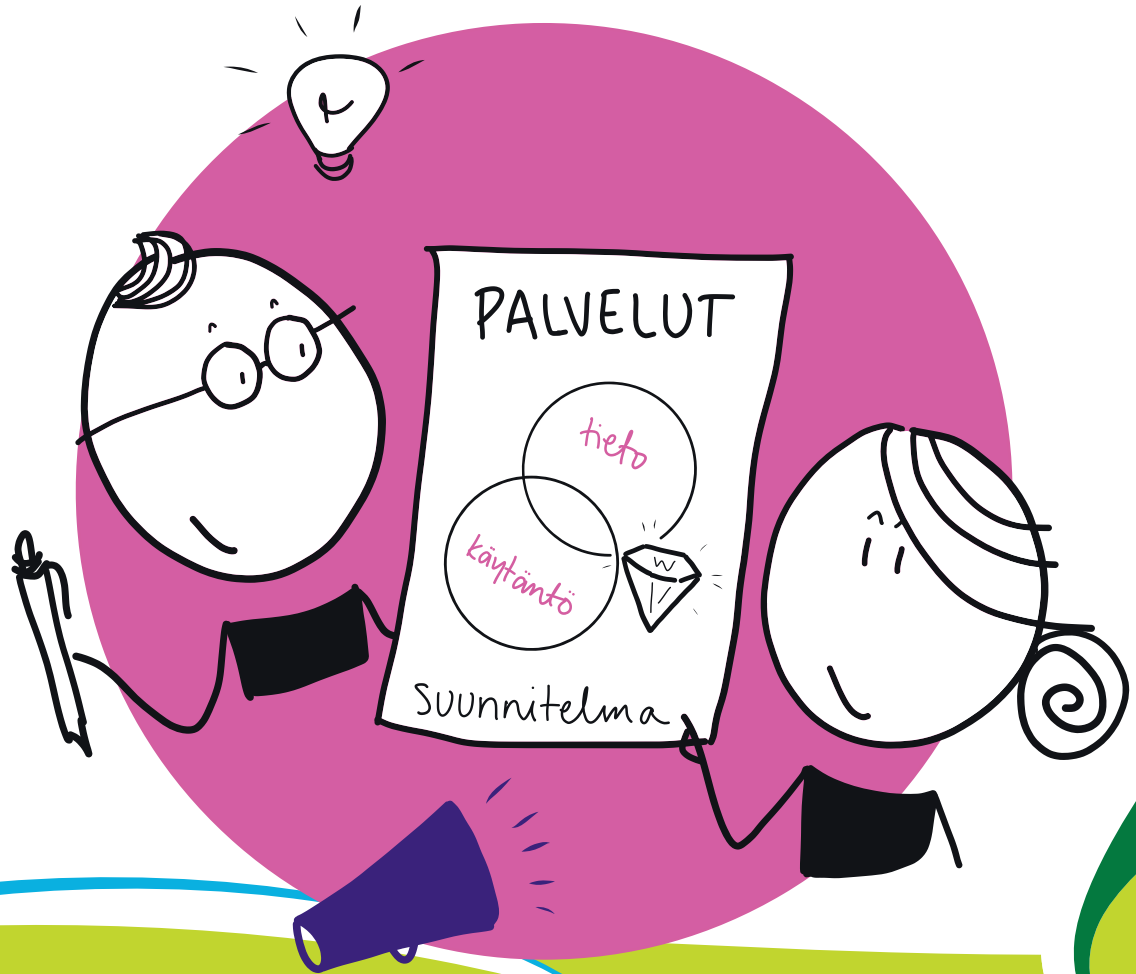


Oikea tuki – loistava perhe

Työkirja koko perheen tuen tarpeiden pohtimiseen



Työkirja koko perheen tuen tarpeiden miettimiseen



OIKEA TUKI – LOISTAVA PERHE

Loiste-hanke

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö sr

Työryhmä: Jenni Vähäjärvi, Katjaana Järvinen,

Maisa Kosola ja Marjo Kanerva

Piirrokset: Johanna Vuorenmaa / HehkuVisual

Taitto: Jaakko Bashmakov / Pic Design

Paino: Kopioniini, 2020

ISBN 978-952-7292-30-3

ISSN 2670-2193 (verkkajulkaisu)

ISSN 2670-1863 (painettu)

Teidän perheelle

● Olemme huomanneet, että joskus voi olla vaikeaa sanoittaa omaa ja perheen kaipaamaa tukea. Pohdimme miten voisimme helpottaa perheitä tunnistamaan näitä tarpeita. Siitä syntyi ajatus tästä työkirjasta. Työkirjan pohjaksi tehtiin keväällä 2019 opinnäytetyö ”Palvelut on niin suppeita ja ne eivät huomioi koko perhettä” – erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden perheiden kokemuksia heidän tuentarpeistaan (Vähäjärvi 2019). Opinnäytetyön avulla haluttiin selvittää perheiden kokemuksia oikeanlaisesta ja riittävästä tuesta.

Opinnäytetyössä nousi esille seuraavanlaisia asioita:

- Perheet toivovat nykyistä joustavampia palveluita. Oikeanlaisen palvelun tulisi mahdollistaa niin työssäkäynti kuin vapaa-aikakin.
- Perheiden mielestä tuen tulisi olla oikea-aikaista ja ennaltaehkäisevää.
- Tärkeää olisi saada tukea myös henkisen hyvinvoinnin ja jaksamisen tueksi.
- Palveluita mietittäessä olisi tärkeää kunnioittaa perheen asiantuntijuutta heille tärkeissä asioissa.
- Perheiden tulisi olla vahvasti mukana suunnittelemassa heille parhaita palveluita.
- Perheet kaipaavat palveluohjausta niin tiedollisissa kuin käytännönkin asioissa.

Perheiden tuen tarpeet ovat moninaisia. Siksi on hyvä pysähtyä sen äärelle, millaisella tuella mahdollistuu perheen paras arki.

Toivomme, että tämän työkirjan avulla perheet pystyvät kertomaan paremmin omista tuen tarpeistaan. Toivomme myös, että työkirja hyödyttää työntekijöitä osana perheiden kanssa tehtävää työtä.

Oikeanlaisella tuella jokainen perhe voi loistaa.

Tampereella ja Orimattilassa 4.6.2020

**Jenni Vähäjärvi, Katjaana Järvinen,
Maisa Kosola ja Marjo Kanerva**



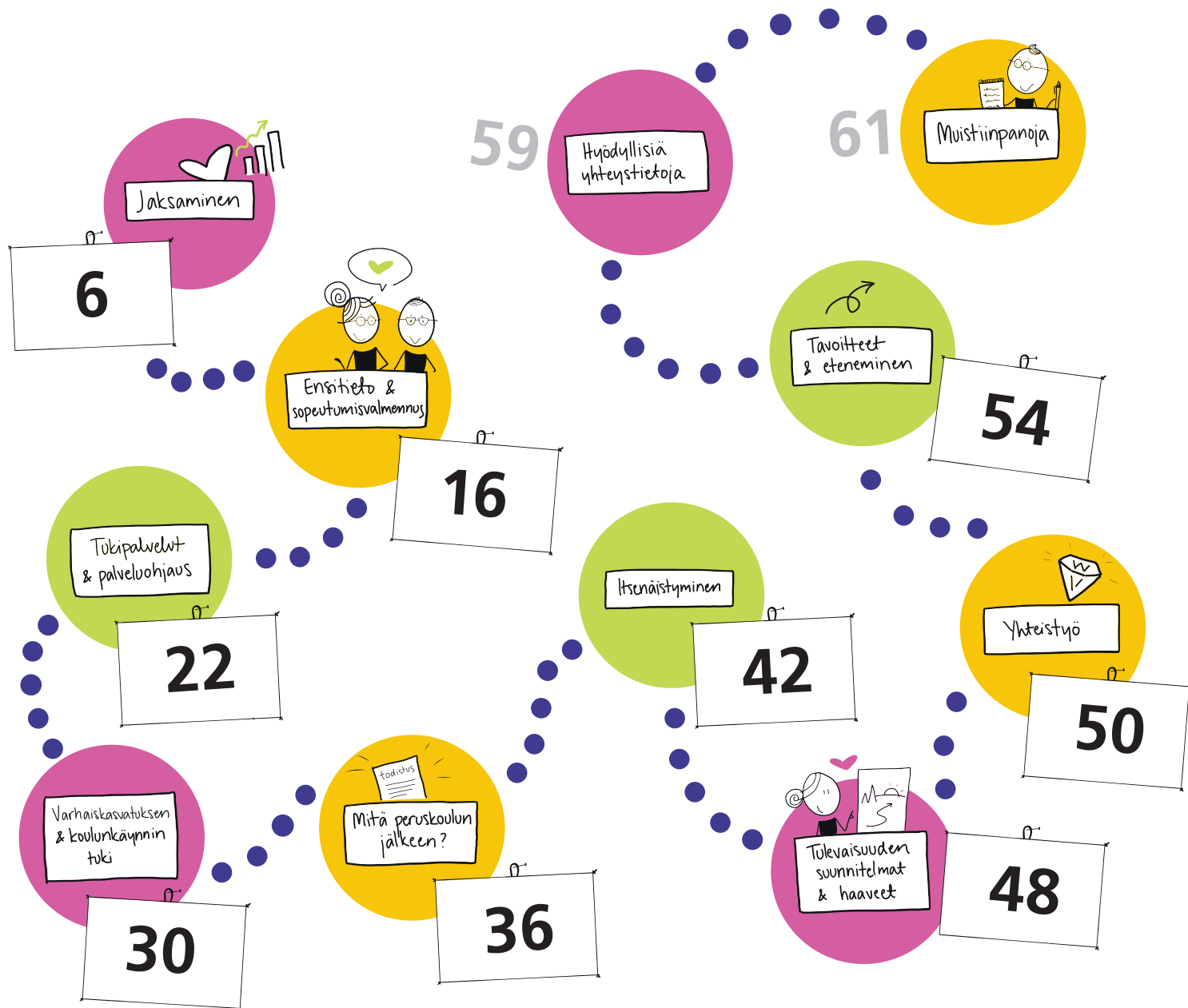
KEHITYSVAMMAISTEN
PALVELUSÄÄTIÖ

Vinkkejä työkirjan täyttämiseen

- Voitte täyttää työkirjasta ne osiot, jotka koskettavat teidän perhettänne ja elämänvaihettanne.
- Suosittelemme, että täittäisitte joka tapauksessa seuraavat kohdat:
 - Meidän perheen vahvuudet
 - Meidän perheen hyvä arki koostuu
 - Arjesta tulisi vielä parempaa
- Jokaisen osion lopussa voitte kirjata yhteenvetosivulle konkreettisia askeleita ja tavoitteita.
- Työkirjan lopussa on etenemissuunnitelma tavoitteiden saavuttamista varten.
- Löydät työkirjan lopusta myös erilaisia hyödyllisiä yhteystietoja ja linkkejä arjen tueksi.

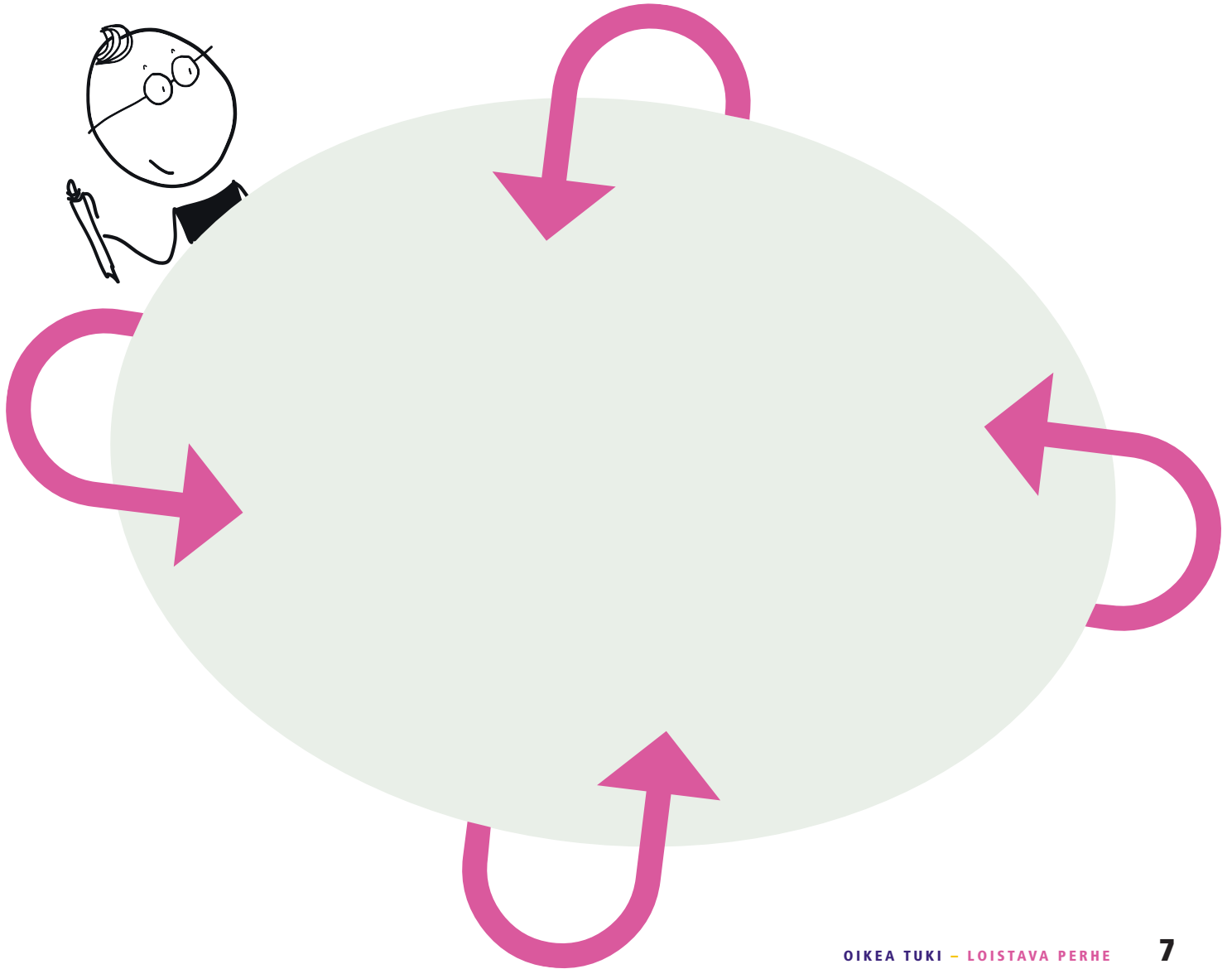


Sisältö

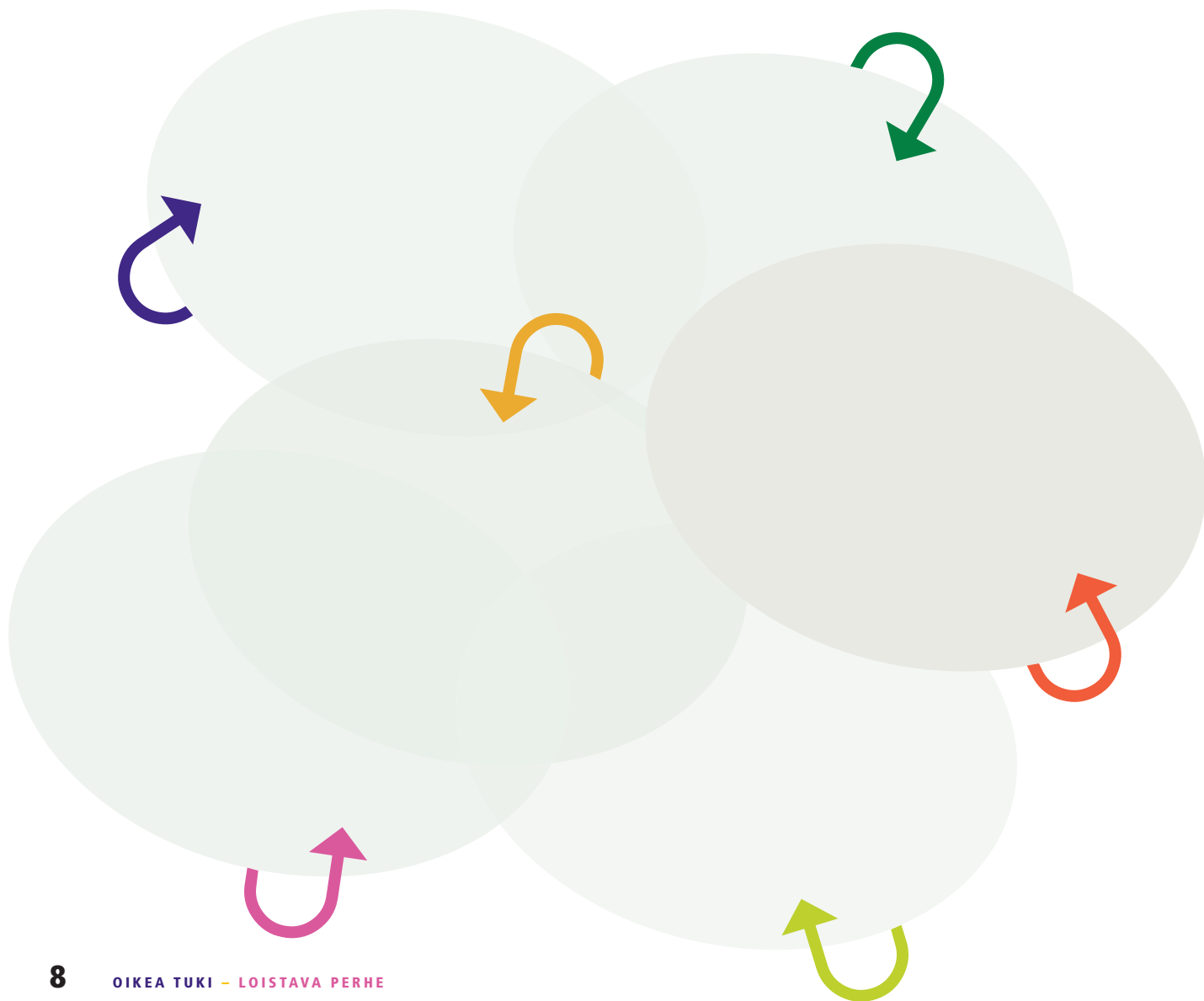


Jaksaminen

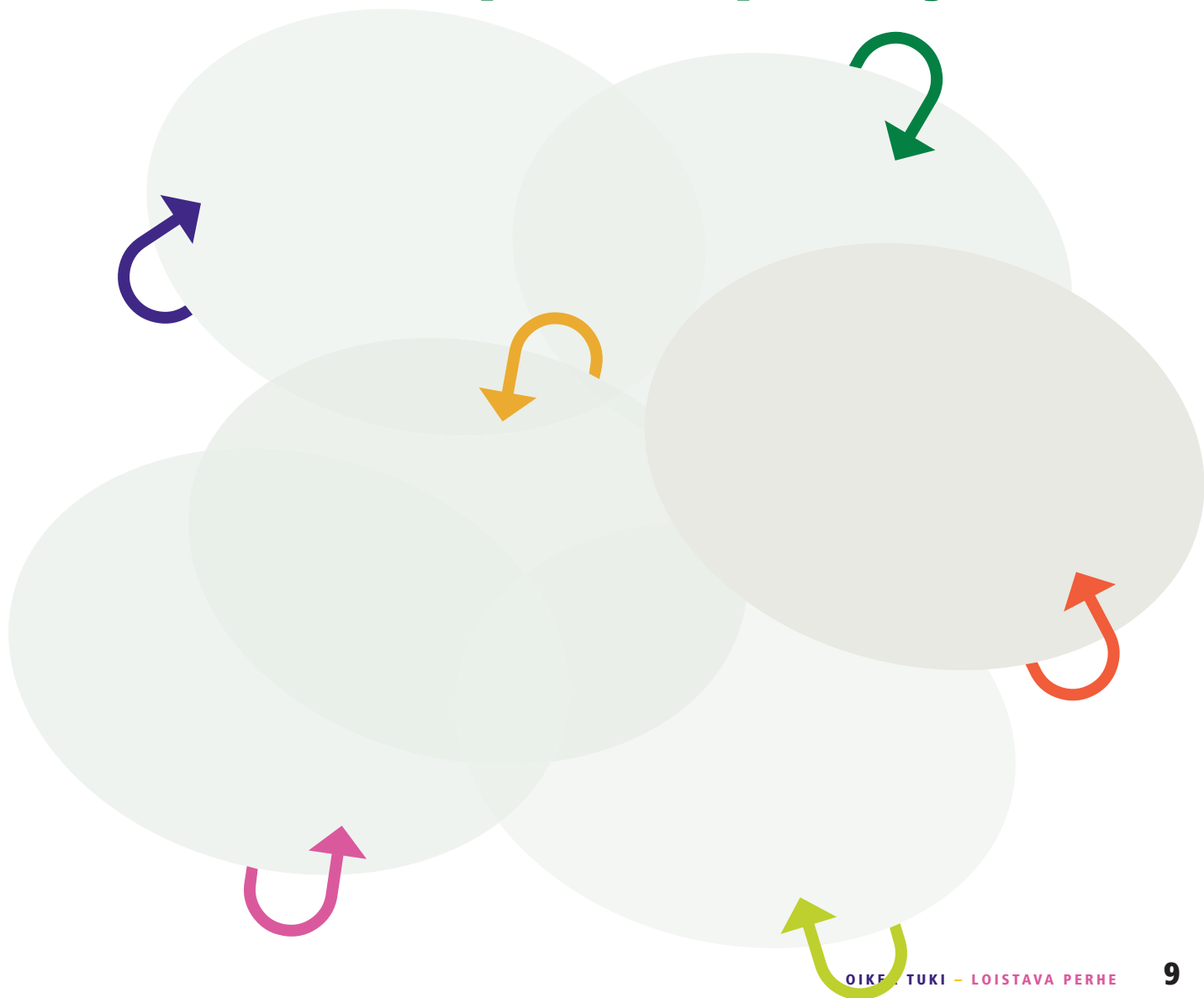
Meidän perheen vahvuudet



Meidän perheen hyvä arki koostuu näistä asioista



Meidän perheen arjesta tulisi vielä parempaa, jos...



Miten meidän perhe jaksaa?

● Haasteet arjessa ja elämässä voivat kuormittaa henkisesti koko perhettä. On tärkeä miettiä mitkä ovat sellaisia asioita, jotka auttavat jaksamaan arjessa, esimerkiksi harrastukset, ystävien tapaaminen tai jokin mielekäs tekeminen.

Ympärillä on hyvä olla ihmisiä, jotka kuuntelevat ja antavat tukea arjen keskellä. Joskus voi olla tärkeää päästä purkamaan asioita myös ulkopuolisen tahon kanssa.

Vertaistuella on monesti suuri merkitys. Vertaistukea voi saada vertaistukiryhmästä tai toiselta samassa elämäntilanteessa olevalta ihmiseltä. Vertaistukiryhmiä on hyvin monenlaisia – ne voivat olla muodostettu esimerkiksi jonkun tietyn diagnoosin tai vaikkapa elämäntilanteen ympärille.

Joskus voi olla myös tarve keskustelu- ja kuuntelutukeen ammattilaisen kanssa.

Mikä auttaa meidän perhettä jaksamaan?

● Kirjoittakaa palloihin mitkä asiat tukevat teidän perheen jaksamista.

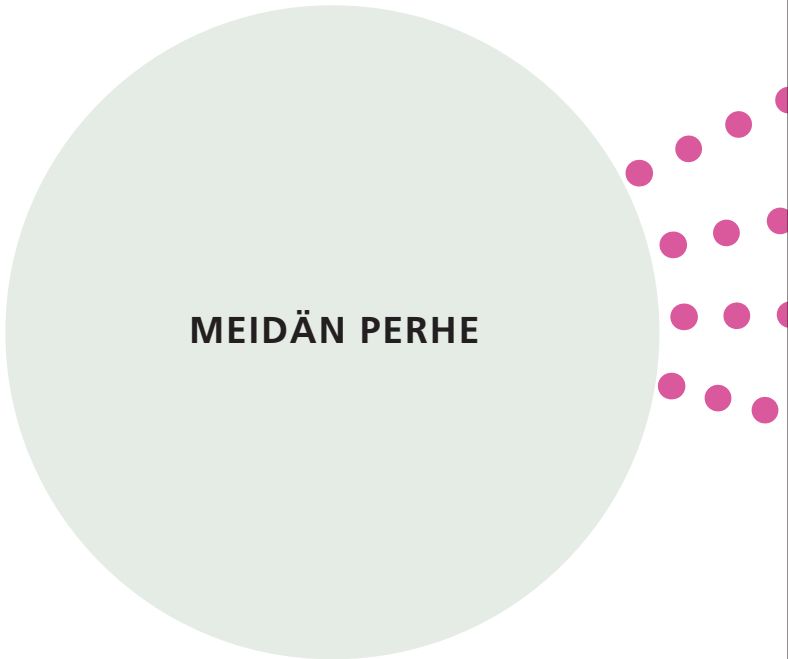
● On tärkeää, että jokainen perheenjäsen pohtii asiaa omalta osaltaan. Erotelkaa eri perheenjäsenten vastaukset haluamallanne tavalla.

Meidän perheen tukiverkosto

- Jokainen meistä tarvitsee joskus tukea muilta ihmisiltä. Nämä ihmiset ja tukiverkosto ovat tärkeä voimavara, joka on hyvä tuoda näkyväksi.

Kaikilla ei kuitenkaan ole tällaista tukiverkostoa käytettävissään. Tukiverkoston puute on tärkeää tehdä näkyväksi, koska tarve viralliselle tuelle voi olla moninaisempaa.

- On tärkeää, että jokainen perheenjäsen pohtii asiaa omalta osaltaan. Erotelkaa eri perheenjäsenten vastaukset haluamallanne tavalla.



MEIDÄN PERHE

PERHE JA
SUKULAISET

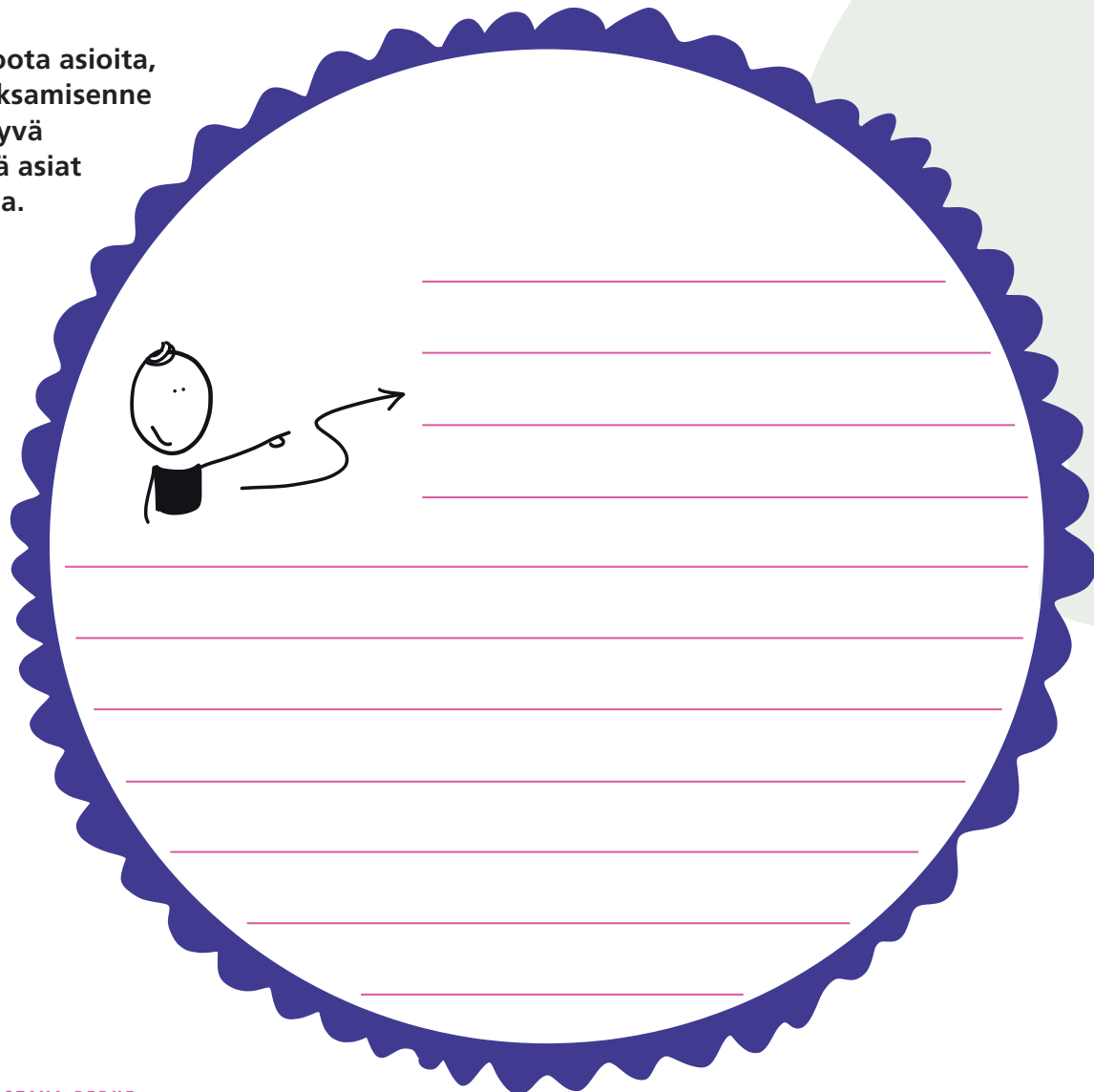
YSTÄVÄT

TYÖNTEKIJÄT

MUUT

Yhteenveto osiosta meidän perheen jaksaminen

● Tähän voitte koota asioita, joita tarvitsette jaksamisenne tueksi. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



A large circular area with a dark blue scalloped border, containing horizontal pink lines for writing. A small cartoon character is pointing towards the lines.

Kuka / ketkä vastaa:



aikataulu:

Ensitieto & sopeutumisvalmennus

Ensietieto ja sopeutumisvalmennus

- Ensietieto ja sopeutumisvalmennus ovat tärkeitä ensimmäisiä palveluita.

Moniin palveluihin tarvitaan usein diagnoosi. Sen saaminen voi joskus olla pitkä ja haastava tie. Diagnoosin saamiseen voi liittyä monenlaisia tunteita ja ajatuksia. Näistä on hyvä puhua jonkun kanssa.

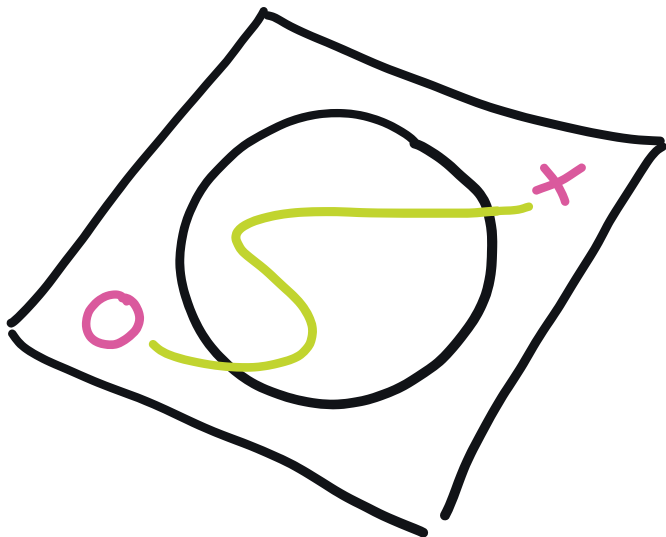
On hyvä kirjata omia havaintoja ylös lääkärikäyntejä ja erilaisia tapaamisia varten. Kirjaamiseen voi hyödyntää esimerkiksi tätä työkirjaa ja lopusta löytyviä muistiinpanosivuja.



Ensitieto ja sopeutumisvalmennus

● **Ensietiedolla** tarkoitetaan tilannetta, jossa perheelle kerrotaan lapsen sairaudesta tai vammasta. Ensitieto ei kuitenkaan rajoitu näihin ensimmäisiin hetkiin vaan tiedolle on tarvetta myös useissa muissa elämänvaiheissa, kun eteen nousee uusia kysymyksiä.

Ensietietokursseja järjestävät esimerkiksi sairaanhoitopiirit ja Kela. Lisätietoa kursseista saat omalta työntekijältäne.



● **Sopeutumisvalmennuksella** tuetaan henkilöä itseään sekä hänen lähiverkostoaan sopeutumaan elämään vamman tai sairauden kanssa. Valmennuksessa pohditaan vammasta tai sairaudesta aiheutuvia arjen haasteita ja etsitään ratkaisuja niihin.

Sopeutumisvalmennuksen tavoitteena on

- toimintakyvyn edistäminen
- neuvonta, ohjaus ja valmennus

Sopeutumisvalmennukseen voi sisältyä esimerkiksi

- kommunikaatiopetusta
- sosiaalisen taitojen harjaannuttamista
- itsenäisten elämäntaitojen opettelua

Sopeutumisvalmennusta voidaan myöntää esimerkiksi vammaispalvelulain perusteella kotikunnasta tai vaativana lääkinnällisenä tai harkinnanvaraisena kuntoutuksena Kelasta.

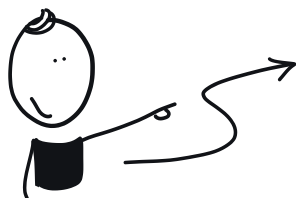
Meidän perheen toiveet ja tarpeet

● Oheiseen taulukkoon voitte kirjata ylös
ensitietoon ja sopeutumisvalmennukseen liittyviä
toiveitanne ja tarpeitanne.

Mistä asioista haluaisimme lisää tietoa?	Mitä tarvitsemme arkeemme sopeutumisen tueksi?

Yhteenveto osiosta ensitieto ja sopeutumisvalmennus

● Tähän voitte koota asioita, joita tarvitsette ensitietoon ja sopeutumisvalmennukseen liittyen. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



Kuka / ketkä vastaa:



aikataulu:



Tukipalvelut & palveluohjaus



Arjen tuki ja palvelut

Apua kodin-
hoitoon

Siivous,
ruoanlaitto?

Terveys-
huollon palvelut

Neuvolat,
erikoissairaanhoito,
mielen hyvin-
vointi?

KRIISIAPU

Tilanne, johon
tarvitsemme
nopeasti apua?

Apuvälineet

Liikkuminen,
aistien rauhoitta-
minen?

Lyhytaikainen
huolenpito

Vapaa-aikaa
vanhemmille,
aikaa
sisaruksille?



Kelan
etuudet
Vammaistuki,
hoitoraha, eläke?

Kuljetus-
palvelut
Kyydit harrastuksiin,
koulun, töihin tai
asioille?

Järjestöjen
tuki & palvelut

Täydentävät
palvelut

Henkilökohtainen
apu

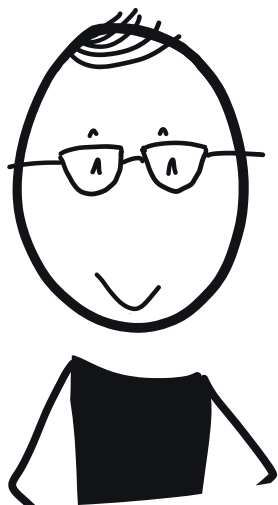
Osallisuus,
itsenäistyminen,
harrastaminen?

Vertaistuki

Ymmärrystä, tietoa,
yhteenkuuluvuutta?

Omaishoita-
juus

Rahallinen korvaus
vapaa-päivät?



Meidän perheen tuki tällä hetkellä

● Kirjatkaa ylös mitä tukea ja apua teillä on jo arjessanne tällä hetkellä. Pohtikaa vastaako tämän

hetken tuki tai apu tarpeisiinne. Entä jääkö jotain puuttumaan?

Tämän hetken apu ja tuki	Vastaako tuki tarpeitamme?

Tarvitsemamme tuki

● Työkirjan alussa pohditte, minkälaista olisi teidän perheen parempi arki. Nyt voitte miettiä minkälaisen avun tai tuen avulla voisitte sen saavuttaa.

Kirjatkaa isoon ympyrään tarvitsemanne tuki. Merkitkää tarvitsetteko palvelusta lisätietoa tai tukea sen hakemiseen.

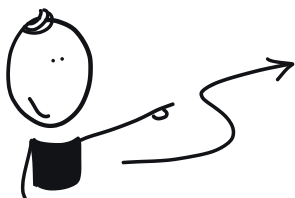
Tarvitsemme lisää tietoa palvelusta

Tarvitsemme apua palvelun hakemisesta

Jotain muuta?

Yhteenveto osiosta perheemme tuki ja palvelut

● Tähän voitte koota asioita, joita tarvitsette arjen tukeen liittyen. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



Kuka / ketkä vastaa:



aikataulu:

A blank calendar grid with four horizontal lines, intended for scheduling. The grid is located within the yellow circle, below the title 'aikataulu:'. The lines are pink and the grid is white.

Varhaiskasvatuksen & koulunkäynnin tuki

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus

● **Varhaiskasvatuksessa** erityistä tukea tarvitsevan lapsen tulee saada riittävää ja tarkoituksenmukaista tukea. Lähtökohtana tulee olla lapsen vahvuudet sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet. Tukea voidaan järjestää lapsen edun niin vaatiessa myös erityisryhmässä. Lapsen apuna voi olla oma- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Tukea tulee suunnitella ja arvioida yhdessä lapsen sekä hänen vanhempiensa kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan seuraavat asiat:

- Lapsen tarvitsema tuki
- Tukeen liittyvät vastuut ja työnjako
- Tukitoimenpiteiden toteuttamistapa
- Tukitoimien arviointi

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 54-55.)

● **Esiopetuksessa** erityistä tukea tarvitsevan lapsen kasvun ja oppimisen tuki on porrastettu kolmeen tasoon, joita ovat *yleinen tuki*, *tehostettu tuki* ja *erityinen tuki*.

Tukimuotoja voivat olla esimerkiksi

- osa-aikainen erityisopetus
- erityiset apuvälineet
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut.

Tarvittaessa tuen tarpeita tulee arvioida uudelleen.

Tukea tulee antaa niin kauan sekä sen tasoisena, kun se on tarpeellista.

Tuki annetaan ensisijaisesti lapsen omassa esiopetusryhmässä erilaisin järjestelyin, ellei lapsen etu välttämättä edellytä hänen siirtämistään toiseen ryhmään tai yksikköön.

(Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 44-45.)

● **Perusopetuksessa** tuki on porrastettu kolmeen tasoon, kuten esiopetuksessa. Tukimuodot voivat olla muutoin samankaltaisia kuin esiopetuksessa, mutta lisäksi oppilas voi saada myös tukiopetusta. Tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä ja koulussa, ellei oppilaan etu edellytä hänen siirtämistään toiseen opetusryhmään tai kouluun. Oppilaalle tulee tehdä HOJKS, johon kirjataan oppilaan ohjaukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet.

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 61-62.)

Meidän perheen havaintoja päiväkodista ja koulusta

● Tässä osiossa voitte pohtia ja tuoda näkyväksi päivähoidon tai koulun vaikutusta arkeenne kirjaamalla ylös havaintojanne.

Nämä asiat päivähoidossa
& koulussa
tukevat
arkeamme

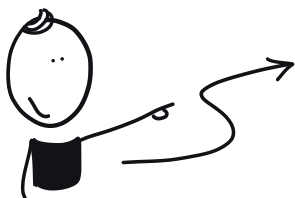
Tälle sivulle voitte kirjoittaa asioita, jotka mielestänne tukevat teidän arkeanne. Viereiselle sivulle voitte kirjoittaa asioita, jotka haastavat arkeanne.



Nämä asiat
päivähoidossa &
koulussa haastavat
arkeamme

Yhteenveto osiosta varhaiskasvatus ja koulu

● Tähän voitte koota asioita liittyen päivähoitoon ja kouluun. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



Kuka / ketkä vastaa:



aikataulu:

A blank calendar grid with four horizontal lines, intended for scheduling. The grid is located within the yellow circle, below the title 'aikataulu:'. The lines are pink and the grid is white.

Mitä peruskoulun jälkeen?

Mitä peruskoulun jälkeen?

- Tässä osiossa voitte miettiä peruskoulun jälkeistä elämää. Onko mielessä ammatillinen koulutus, lukio tai ehkä valmentava koulutus? Opiskeluiden jatkoa on hyvä miettiä omista mielenkiinnon kohdista käsin.

Osiossa on myös vinkkejä peruskoulun jälkeiseen koulutukseen tai päiväaikaiseen toimintaan liittyen. Hyödyntäkää niitä kohtia, jotka tuntuvat teistä tarpeellisilta ja ajankohtaisilta. On hyvä muistaa, että jokaisen polku on yksilöllinen ja omanlaisensa.

-
- Minkälaisia mietteitä teidän perheen nuorella on peruskoulun jälkeiseen elämään liittyen?

**MIKÄ
MINUA KIINNOSTAA?**

**MITEN
KIINNOSTUKSENI
KOhteita VOISI HYÖDYNTÄÄ
OPINNOISSA TAI TYÖELÄMÄSSÄ?**

**MISSÄ
TARVITSEN TUKEA?
MINKÄLAISTA?**

Peruskoulun jälkeen

Jatko-opinnot

● Peruskoulun päätösvaiheessa koulun tulee ohjata erityistä tukea tarvitsevaa oppilasta jatko-opintojen suhteen. Ohjaukseen kuuluu soveltuvien jatko-opintomahdollisuuksien kartoittaminen sekä oppilaan tuen tarpeen mahdollinen jatkuminen toisella asteella. Oppilaalle ja hänen huoltajilleen tulee antaa tietoa ja mahdollisuus keskustella opinto-ohjaajan tai oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa jatko-opintoihin liittyvistä kysymyksistä.

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 62.)

AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS

● Oppimisvaikeuksien, vamman tai sairauden vuoksi on oikeus saada ammatillista erityisopetusta. Opetus annetaan yleisessä ammattioppilaitoksessa erityisopetuksena, jos opiskelija tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä tukea oppimiseen ja opiskeluun.

Jos opiskelija tarvitsee laaja-alaisempaa ja monipuolisempaa erityistä tukea, hän voi hakea vaativana erityisenä tukena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen. Tällöin opetus järjestetään ammatillisessa erityisoppilaitoksessa tai yleisten ammattioppilaitosten erityisryhmissä.

VALMENTAVA OPETUS

● Ammatilliseen koulutukseen voi valmistautua myös **valmentavassa koulutuksessa** (VALMA). VALMA-koulutus antaa valmiuksia ammatilliseen koulutukseen hakeutumiseen ja edellytyksiä ammatillisen tutkinnon suorittamiseen.

Lisäksi on tarjolla **työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta** (TELMA) sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville henkilöille. TELMA-koulutus muodostuu valinnaisista koulutuksen osista, joita ovat ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen, opiskeluvälineiden vahvistaminen sekä työelämään valmentautuminen.

Eri oppilaitosten VALMA- ja TELMA-koulutusten tarjonnasta löydät lisätietoa *Opintopolku.fi* osoitteesta.

Päivä- ja työtoiminta sekä työhönvalmennus

● **Päivätoiminta** on toimintakykyä ylläpitävää viriketoimintaa, jota järjestetään kehitysvammaisten erityishuoltolain tai vammaispalvelulain perusteella. Päivätoiminnassa voidaan esimerkiksi harjoitella itsenäisiä elämäntaitoja, sosiaalisia taitoja, tehdä taidetta ja edistää asiakkaiden osallisuutta esimerkiksi osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

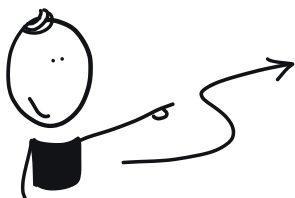
● **Työtoimintaa** järjestetään kehitysvammaisten erityishuoltolain tai sosiaalihuoltolain perusteella yleensä työ- ja toimintakeskuksissa. Työtoiminta sisältää useasti erilaisia alihankintatöitä tai toimintakeskusten sisäisiä toimintoja, kuten keittiötöitä tai siivoustehtäviä.

● **Työelämään** on mahdollista saada työhönvalmentajan tuki. Työhönvalmentaja voi auttaa työpaikan hakemisessa ja saamisessa sekä ohjata työsuhteeseen liittyvissä asioissa. Työhönvalmentaja voi käydä myös nuoren tai aikuisen työpaikalla tukemassa esimerkiksi työtehtävien ja työpaikan käytäntöjen opettelussa. Työhönvalmentaja tukee koko työyhteisöä tarvittaessa.

Päivä- ja työtoimintaan sekä työhönvalmennukseen ohjaututaan oman sosiaalityöntekijän kautta tai työhönvalmennusta voi saada myös TE-toimiston kautta!

Yhteenveto osiosta peruskoulun jälkeen

● Tähän voitte koota asioita liittyen ajatuksistanne peruskoulun jälkeiseen elämään. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



Huka / ketkä vastaa:



aikataulu:



Itsenäistyminen

Askeleita itsenäistymiseen

- Itsenäistymisen ehkä suurin askel on lapsuudenkodista omaan kotiin muuttaminen. Se voi herättää monenlaisia ajatuksia ja kysymyksiä. Siihen on hyvä valmistautua pohtimalla esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:
 - Mitä kaikkea itsenäistymiseen liittyy ja kuinka voimme siihen valmistautua?
 - Mitä tukea tarvitsemme perheenä itsenäistymisvaiheessa?

-
- Kehitysvammaisten Palvelusäätiöllä on erilaisia työvälineitä itsenäistymisen tueksi.
 - **Näin minä pärjään! Oma arvioni avun ja tuen tarpeistani -työkirjan** avulla voi pohtia omaa avun ja tuen tarvettaan. Työkirjan avulla voi kertoa miten tukea ja ohjata parhaiten.
 - **Omille siiville -työkirja** tukee itsenäistyvän nuoren tai aikuisen vanhempia itsenäistymisvaiheessa. Työkirjan avulla vanhempi voi valmistautua tulevaan muutokseen käsittelemällä omia tunteitaan ja ajatuksiaan sekä löytää keinoja muutokseen sopeutumiseen.

Materiaalit ovat löydettävissä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön verkkosivuilta.



Vaikka askel ei olisikaan vielä ajankohtainen, on kuitenkin tärkeää pohtia omia tunteitaan ja ajatuksiaan itsenäistymiseen liittyen.

Meidän perheen ajatuksia itsenäistymisestä

● On tärkeää, että jokainen perheenjäsen pohtii asiaa omalta osaltaan. Erotelkaa eri perheenjäsenten vastaukset haluamallanne tavalla.

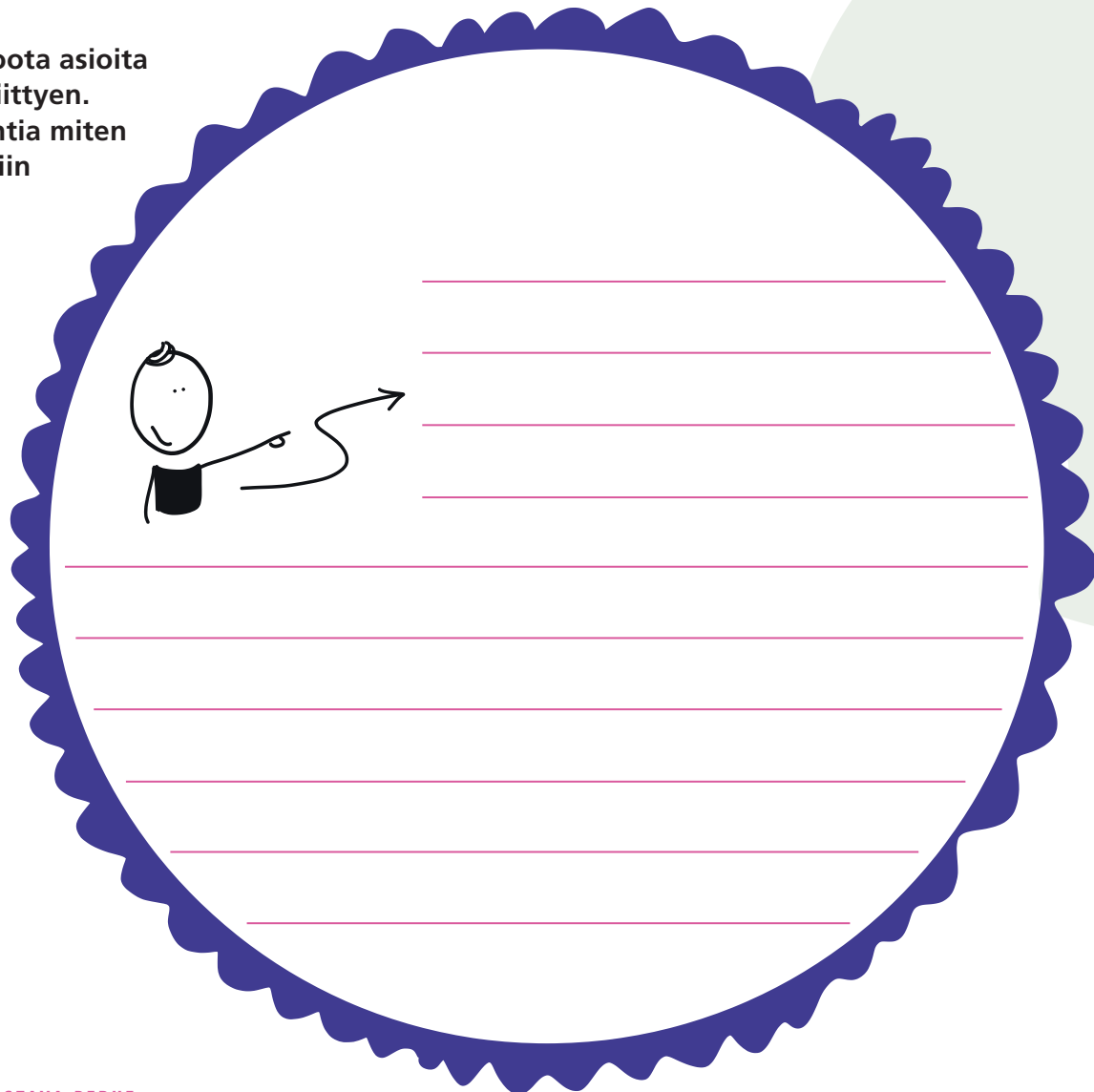
MITÄ
AJATUKSIA
ITSENÄISTYMINEN
MEISSÄ
HERÄTTÄÄ?



MITEN
LÄHDEMME
ITSENÄISTYMISTÄ
KOHTI?

Yhteenveto osiosta itsenäistyminen

● Tähän voitte koota asioita itsenäistymiseen liittyen. On myös hyvä pohtia miten nämä asiat voitaisiin saavuttaa.



A large circular area with a dark blue scalloped border, containing horizontal pink lines for writing. A small cartoon character is pointing towards the lines.

Huka / ketkä vastaa:



aikataulu:



Tulevaisuuden suunnitelmat & haaveet

Meidän perheen unelmat ja haaveet

● Mitä haaveita ja unelmia
teidän perheellänne on
tulevaisuuteen
liittyen?

Yhteistyö

Hyvä yhteistyö

- Hankkeelle tehdyssä opinnäytetyössä esiin nousi vahvasti perheen oma asiantuntijuus.

Perheen palveluita suunniteltaessa on tärkeää, että perhe itse on suunnittelun keskiössä ja mukana tekemässä heidän elämänsä koskevia päätöksiä. On tärkeää muistaa, että perhe on oman elämänsä asiantuntija. Tätä asiantuntijuutta tulee arvostaa ja aidosti kuulla ja kuunnella perhettä.

On hyvä muistaa, että perheen määritelmä on moninainen – kaikki määrittelevät itse oman perheensä!



- Perheen ja sen kanssa työskentelevien tahojen yhteistyöllä on suuri merkitys

Hyvä yhteistyö parhaimmillaan tukee perheen jaksamista vähentäen turhaa kuormitusta ja huolta.

Tärkeää on nähdä kaikki perheen jäsenet kumppaneina ja toimia avoimesti, kunnioittavasti ja perhettä kuunnellen!



Mitä toivomme meidän perhettä tukevilta työntekijöiltä?



Tavoitteet & eteneminen

Meidän perheen tavoitteet

● Lopuksi on hyvä asettaa konkreettiset tavoitteet perheen hyvinvoinnin tueksi.

Tavoitteiden lisäksi on hyvä sopia toimenpiteistä sekä vastuuhenkilöistä.

**Tavoitteiden asettamisessa
voitte hyödyntää jokaisen
osion jälkeen tekemiänne
yhteenvetoja!**

Tavoitteet
1
2
3
4
5
6

Tavoitteet todeksi

Mitä tehdään?	Milloin tehdään?
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Kuka vastaa asian etenemisestä?	Milloin asian eteneminen tarkistetaan?

Tiedonlähteitä ja muistiinpanoja

Hyödyllisiä yhteystietoja ja linkkejä

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö

<https://www.kvps.fi/>

● Kehittää ja tuottaa palveluita valtakunnallisesti. Palveluihin kuuluu mm. lyhytaikainen huolenpito, teema- ja harrastekurssit sekä puhevammaisten tulkkauspalvelu. Kehitysvammaisten Palvelusäätiö myös hankkii ja vuokraa asuntoja tuettuun asumiseen ja itsenäiseen asumiseen haluaville kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille. Kehittämistoimintaan kuuluu mm. Elämänmuutostoiminta, joka tuottaa muuttovalmennusta ja esimerkiksi kursseja itsenäistyville nuorille ja aikuisille sekä erilaisia hankkeita, jotka kehittävät palveluita ja tuottavat materiaalia kuten tämä työkirja.

Kehitysvammaisten Tukiliitto

<https://www.tukiliitto.fi/>

● Edistää vammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä osallisuutta. Tukiliitto järjestää mm. sopeutumisvalmennusta aikuisille sekä lapsiperheille, itsenäistä selviytymistä tukevaa toimintaa kehitysvammaisille aikuisille, tukee vanhempia erilaisten hankkeiden ja vertaistuen kautta, tuottaa oppaita ja materiaaleja sekä tukee paikallisten jäsenyhdistystensä toimintaa. Tukiliitolla on myös lakineuvontaa, jonka yhteystiedot löytää heidän verkkosivuiltaan. Tukiliittoon kuuluu myös Malike, joka tarjoaa osallistumisen mahdollisuuksia vaikeavammaisille henkilöille toimintavälinekoulutusten, -kokeilujen sekä -opastusten kautta.

Me Itse ry

<https://www.tukiliitto.fi/toiminta/me-itse-ry/>

● Kehitysvammaisten ihmisten oma valtakunnallinen järjestö, joka vaikuttaa valtakunnallisesti sekä alueellisissa ryhmissä ottaen kantaa kehitysvammaisten ihmisten elämää koskeviin ajankohtaisiin asioihin.

Autismiliitto

<https://www.autismiliitto.fi/>

● Tiedottaa ja kouluttaa autismitietä, toimii edunvalvojana autismitietä liittyvissä asioissa sekä tukee paikallisten jäsenyhdistystensä toimintaa.

Autismisäätiö

<https://www.autismisaatio.fi/>

● Tarjoaa valtakunnallisesti palveluita autismitietä henkilöille mm. asumisen palveluita, valmennus- ja ohjauspalveluita, kuntoutus- ja terapiapalveluita sekä asiantuntijapalveluita.

ADHD-liitto

<https://adhd-liitto.fi/>

● Järjestää sopeutumisvalmennuskursseja, yksilöllistä vertaistukea, lomatoimintaa sekä tukee paikallisten jäsenyhdistystensä toimintaa. Paikallisilla jäsenyhdistyksillä on ryhmämuotoista vertaistukea.

Setlementtiliitto

<https://setlementti.fi/toiminta/setlementit/>

- Alueellisia setlementtejä, jotka tarjoavat erilaista toimintaa ja palveluita esimerkiksi työllistymiseen, osallisuuteen ja elämänhallintaan liittyen.

Kuntoutusohjaus

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/tietoa/kuntoutuksen-eri-muodot/kuntoutuspalvelut-ja-terapiamuodot>

- Kuntoutusohjaus on maksutonta palvelua, joka on tarkoitettu kaikenikäisille pitkäaikaissairaille tai vammaisille henkilöille, joilla on haasteita arjessa selviytymisessä tai osallistumisessa. Kuntoutusohjaaja voi auttaa sinua esimerkiksi selvittämään tuen ja palveluiden tarvetta tai antaa tietoa ja ohjausta erilaisiin palveluihin ja tukitoimiin liittyen. Kuntoutusohjausta tarjoavat muun muassa sairaalat, kunnat, järjestöt, yksityiset kuntoutuslaitokset ja TE-toimisto. Kuntoutusohjauksen sisältö riippuu palveluntuottajasta.

KELA ja kuntoutus

<https://www.kela.fi/kuntoutus>

- Kelan kuntoutussivuilta löydät tietoa erilaisista Kelan myöntämistä kuntoutuspalveluista, kuten esimerkiksi työkirjassa mainituista sopeutumisvalmennuskursseista. Kuntoutus- ja sopeutumis-

valmennuskurssit osiosta löydät myös kurssihaun, jonka avulla voit selata erilaisia tarjolla olevia kursseja.

Kunnan vammaispalvelut

- Sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain sekä kehitysvammalain mukaisten vammaispalveluiden toteuttamisesta vastaavat kunnat. Kunnan vammaispalveluista saat ohjausta ja neuvontaa palveluihin ja tukitoimiin liittyen. Vammaispalveluiden yhteystiedot löydät asuinkuntasi verkkosivuilta.

Kunnan muut sosiaalipalvelut

- Sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista vastaavat kunnat. Näihin palveluihin saa ohjausta ja neuvontaa iästä riippuen esimerkiksi lapsiperheiden sosiaalityön tai aikuissosiaalityön puolelta. Yhteystiedot löydät asuinkuntasi verkkosivuilta.

Nepsy-tiimit

- Monilla paikkakunnilla on Nepsy-tiimejä, jotka tarjoavat ohjausta ja tukea neurokirjon henkilöille ja perheille. Lisätietoa näistä voit löytää esimerkiksi tutkimalla asuinkuntasi verkkosivuja.

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

Oikea tuki – loistava perhe

Onko joskus ollut vaikea sanoittaa, millaisella tuella mahdollistuu teidän perheen paras arki? Onko omia tarpeita ollut vaikea kertoa neuvotteluissa? Tämä työkirja on tehty teille perheille, jotta pystyisitte paremmin pohtimaan ja kertomaan omista tuen tarpeistanne.

Työntekijät voivat myös hyödyntää työkirjaa osana perheiden kanssa tehtävää työtä.

Uskomme, että oikeanlaisella tuella jokainen perhe ja perheenjäsen voi loistaa.



KEHITYSVAMMAISTEN
PALVELUSÄÄTIÖ

